

معماری ایرانی؛ مایه مباهات یا دلیل سرافکندگی

مهرداد احمدی شیخانی

روزنامه‌نگار

گمان می‌کنم دو سه سال پیش بود که یادداشتی نوشته بودم در مورد اینکه از هر سلسله ایرانی چه چیز برای آیندگان به یادگار مانده است؟ در آن یادداشت نوشته بودم که ایرانیان در دوره نرفته‌هایی از خود به جای نهاده‌اند ولی شاید مهمترین آنها معماری ایرانی باشد که شهرت جهانی هم دارد و حتی ایلیخانان مغول نیز در کشورمان، از خود در این حوزه آثاری به جای نهاده‌اند، آن هم وقتی توجه کنیم که مغول‌ها اصولاً اقوامی چارنشین بودند و چیزی به نام بنا و ساختمان در فرهنگ آنها معنایی نداشت اما همین مغول‌ها، وقتی در این فلات مستقر شدند و فرهنگ ایرانی بر آنان استیلا یافت، از خود شاهکارهایی حیرت‌انگیز بر جای نهادند. همین کافی است که کسی «گنبد سلطانیه» و «مسجد جامع اصفهان» را دیده باشد تا بداند که از همین قوم بیابانگرد چارنشین، که با آن خونخواری ایران را تصرف کردند، وقتی فرهنگ ایرانی را پذیرفتند، چه آثاری به جای مانده است. آثار تمام دوره‌ها همین گونه است و هر سلسله‌ای که در این فلات به قدرت رسیده، چنان آثار یگانه‌ای از خود باقی گذاشته که مایه مباهات ایرانیان است.

چند سال پیش، وقتی «هشتمین دوسالانه گرافیک تهران» برگزار می‌شد و میهمانانی از برترین و معروف‌ترین طراحان گرافیک جهان به همت «انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران» میهمان کشورمان بودند، آنچه به‌عنوان فخر و منزلت ایرانیان نشان‌شان دادیم، در سفری به اصفهان فراهم شد و تقریباً این اتفاقی است که شاید در همه هفتادسال گذشته تکرار شده است، یعنی میهمانان بلنم‌رتبه‌ای که به ایران می‌آیند را به اصفهان یا شیراز می‌بریم تا «تجسم هنر و فرهنگ ایرانی» را به رخ‌شان بکشیم و این فخر و مباهات در سرتاسر کشورمان، و حتی آنجا که از محدوده مرزهای سیاسی امروز ایران بیرون است، وجود دارد. چه در «فراود» که شهرهای «سمرقند» و «بخارا» و «خیه» است، چه «هرات» باشد با همه یورپایی‌های بیشتر عاقدانه و چه بنای باشکوه «تاج محل» در هند. از «تخت جمشید» هخامنشیان بگیرد و بیاید تا همین ساختمان موزه هنرهای معاصر با آن گنبدینه یگانه‌اش تا بنای زیبایی تئاتر شهر. در همه سلسله‌ها یکی از مهمترین نشانه‌های افتخار فرهنگ و هنر ایرانی، همین آثار معماری است. اما در این ۴۵ سال، گویی این تلاش چند هزارساله که حتی سابقه‌ای پیش از «زیگورات چغازنبیل» در خوزستان دارد، باوقفه رویه‌ورده است، طوری که شاید نتوان حتی یک اثر شاخص در سطحی که پیش از این در فلات ایران بنا شده را متعلق به این دوره اخیر

نام برد و این حتماً مایه تأسف است که کشوری چون ایران که از مهمترین میراث‌داران «معماری معماران» جهان است که به جرأت می‌توان گفت آنچه به‌عنوان «معماری اسلامی» نام گرفته، چیزی نیست جز «معماری ایرانی»، ۴۵ سال است که با بی‌مهری رویه‌روست. اما حالا اتفاقی بسیار تأسف‌بارتر در شرف وقوع است. بعد از استقرار دولت سیزدهم با آن همه ادعاهای جورواجور، حالا شاهدیم که ابتدا با عنوانی بی‌معنا، به بنای تئاتر شهر هجوم برده‌اند و بعد خبر می‌رسد که برای کشوری مانند ایران که از سرآمدان معماری جهان است و ۵۰ سال پیش، یکی از زیباترین استادیوم‌های فوتبال جهان در زمان خود را همین معماران ایرانی طراحی کرده بودند، بدون آنکه به روال ساخت چنین بناهایی، مسابقه‌ای برگزار شود، قراردادی با چینی‌ها منعقد می‌شود و بعد در ادامه حمله به این هویت تاریخی و افتخارآمیز ایران، «معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران» خبر از «واگذاری زمین‌های ذخیره» به چینی‌ها برای اجرای طرح «کلید به کلید» در مناطق پایین‌شهر می‌دهد.

مرحوم «احمد بورقانی» که زمانی مسئول میز «خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران» در «سازمان ملل» بود، روزی در یکی از جلسات «اصحاب پنجشنبه» که قبلاً چندباری از آن یاد کرده‌ام، تعریف می‌کرد که در نیویورک، افراد غریبه کاملاً از مردم عادی قابل تشخیص‌اند چرا که یک غریبه، وقتی به نیویورک می‌آید، تا مدت‌ها سراسر به هوا راه می‌رود، فقط به یک دلیل؛ چون ارتفاع برج‌ها و آسمانخراش‌ها، این افراد را مبهور و از خود بی‌خود می‌کند و فرقی هم نمی‌کند که از کدام کشور آمده باشند. البته به گمان من این طبیعی است، ولی این افراد وقتی به کشور خود برمی‌گردند، آن حیرت را در همان نیویورک می‌گذارند و در سرزمین خود، به همان سیاق فرهنگ خود به زندگی ادامه می‌دهند، اما آن‌ا که فاقد فرهنگی قدرتمند باشند، طبیعتاً با حسرتی در جان و دل به زادگاه‌شان برمی‌گردند و اگر قرار باشد روزی کاری بکنند، نتیجه می‌شود آنچه امروز در «دوبی» می‌بینیم؛ سرزیمینی که فاقد هر نوع هویت و تاریخ معماری است و مقهور و خودباخته در مقابل فرهنگ آسمانخراش‌های نیویورک و آرزویشان می‌شود کپی برداشتن از نیویورک و سپردن ساخت کشورشان به همان معماران فرهنگ نیویورکی تا ساختمانی برایشان بسازند. اما آیا ما هم فاقد هویت معماری هستیم؟ یعنی از چغازنبیل تا استادیوم آزادی و شهر یزد را معماران غیرایرانی ساخته‌اند که امروز پنداری مقهور معماری چینی شده‌ایم؟ در دولت سیزدهم چه می‌گذرد که به ناگهان، حداقل ۴۰۰۰ سال معماری سربلند ایرانی را کنار می‌گذاریم و بدون اینکه معلوم شود چرا و چگونه، معماری شهرهایمان را به چینی‌ها می‌سپاریم آن هم برای کشوری که بنای قدیمی‌ترین شهرهای جهان را در سابقه افتخارآمیز خود دارد. آیا آنچه برای یک ملت مایه افتخار و مباهات است، برای بعضی دلیل سرافکندگی است؟

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

در آستانه انتخابات و سالگرد انقلاب مطرح شد:

هشدارهای رهبری به خواص

را «نیاز مستمر انقلاب‌ها و حرکات عظیم و هدف‌دار اجتماعی» خواندند و گفتند: «براساس تجربیات تاریخی، حرکات بزرگ به‌تدریج دچار رکود و کندی و سستی و حتی بازگشت به عقب می‌شوند که جلوگیری از ابتلای به این آفت مخرب، نیاز به فعالیت‌شتاب‌دهنده‌ها دارد». رهبری «برخی جاذبه‌های درونی انقلاب اسلامی» از جمله «مبارزه با ظلم و ظالم، ایستادگی در مقابل قلدرهای جهانی، توجه به دنیای مردم و آینده کشور و در عین حال توجه کامل به معنویت و مراسم و مناسک عبادی» را «باعث رویش‌های جدید و جایگزینی ریزش‌ها» خواندند و گفتند: «با وجود این جاذبه‌های ذاتی، انقلاب و کشور نیازمند وجود شتاب‌دهنده‌هایی است تا در کارهای بزرگ دچار کندی و سستی نشویم». آیت‌الله خامنه‌ای «خواص» را «شتاب‌دهندگان حقیقی» برشمردند و گفتند: «منظور از خواص، صرف‌نام‌ونشان‌دار بودن نیست؛ بلکه خواص کسانی هستند که در همه قشرها و صنوف ملت، با فکر و شناخت و قدرت تشخیص عمل می‌کنند و بدون تبعیت از جو و فضا سازی‌ها، با قدرت و شجاعانه و به‌هنگام، به وظایف خود عمل می‌نمایند». ایشان افزودند: «هرکس در میان دانشگاهیان، دانشجویان، سیاسیون، روحانیون، بازاریبان، مطبوعاتی‌ها، نظامیان و هر قشر دیگر با فهم مسائل و شناخت جبهه‌بندی دوست و دشمن عمل می‌کند، جزو خواص محسوب می‌شود». رهبری «وظیفه و نقش آفرینی خواص در موارد حساس» را «سنجین» خواندند و گفتند: «خواص باید جهت عمومی حرکت جامعه را حفظ کنند و نگذارند این حرکت دچار انحراف شود که اگر از این وظیفه غفلت شود، حوادثی پیش خواهد آمد که ضربه‌های تاریخی به همراه می‌آورد». ایشان «تردید و تعلل یا خیانت و تبانی برخی خواص در جنگ صفین» را «امونه‌ای از غفلت‌های خسارت‌بار تاریخ اسلام» دانستند و خاطر‌نشان کردند: «در تاریخ اسلام موارد زیادی وجود دارد که خواص و اهل تشخیص در لحظه لازم به خاطر تردید، تأمل، تنبلی و در مواردی خیانت، حضور به‌هنگام نداشتند و این غفلت آنها، روی دیگران و جمعیت تابع چونین آثار منفی داشته‌است». آیت‌الله خامنه‌ای

گروه خبر: مقام معظم رهبری دیروز در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی و پدافند هوایی ارتش، بیعت شماری از همافران با امام خمینی را در ۱۹ بهمن ۱۳۵۷، «شتاب‌دهنده» انقلاب خواندند و با تبیین نقش «شتاب‌دهندگی خواص» -به معنای مجموعه‌ها و عناصری که با شناخت و تشخیص صحیح و شجاعانه و به‌موقع اقدام می‌کنند- افزودند: «خواص در ایجاد شتاب لازم برای تحقق اهداف انقلاب، وظایف سنگینی برعهده دارند». آیت‌الله خامنه‌ای همچنین «حضور هرچه پرشورتر مردم در انتخابات ۱۱ اسفند» را «تضمین‌کننده اقتدار و امنیت ملی» برشمردند و تأکید کردند: «به‌فضل الهی مردم در راهپیمایی سراسری ۲۲ بهمن، شرکت گسترده و پرشوری خواهند داشت و با دفاع از انقلاب، وفاداری خود به امام خمینی را برجسته خواهند کرد». فرمانده کل قوا «حادثه شگفت‌انگیز» بیعت جمعی از همافران و کارکنان نیروی هوایی با امام خمینی را در ۱۹ بهمن ۴۶ سال قبل، «اداری عبرت‌ها و درس‌های پایان‌ناپذیری» دانستند و افزودند: «نیروی هوایی با از خودگذشتگی و با آن کار مخلصانه و شجاعانه، در پیوستن به انقلاب پیشگام شد و در روزهای بعد با مقاومت در مقابل حمله گارد شاه به مرکز نیروی هوایی در تهران، مردم و جوانان را به شوق و امید آورد و به خیابان کشاند و در پیروزی انقلاب در ۲۲ بهمن، نقش بسیار مهم «شتاب‌دهنده» را ایفا کرد». رهبری با اشاره به تشکیل جهاد خودکفایی در نیروی هوایی چند ماه بعد از پیروزی انقلاب، افزودند: «همان روحیه اقتدار و شجاعت و قدرت روحی باعث شد نیروی هوایی در تشکیل جهاد خودکفایی هم پیشگام و شتاب‌دهنده شود». آیت‌الله خامنه‌ای «نیروی هوایی دوره طاغوت» را از لحاظ فرماندهی، سیاست‌گذاری و تجهیزات، «کامل‌آدر اختیار و تحت امر آمریکایی‌ها» برشمردند و افزودند: «عناصر مؤمن و انقلابی با جهاد خودکفایی، نیروی هوایی را از مالکیت آمریکا خارج و کاملاً به نیروی ایرانی تبدیل کردند و پیش‌برندگی و قدرت تحول‌آفرینی خود را نشان دادند». ایشان «برخورداری از عناصر و مجموعه‌های شتاب‌دهنده»

مقامات

قالیاف: می‌توانیم بدون سرمایه‌گذاری‌های خارجی تا ۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کنیم

به همراه دارد. حال این میزان هدررفت را باشک‌های ۸۰ دلار حساب کنید ببینید، چه رقمی می‌شود؟ رئیس مجلس افزود: برجام در زمانی که هنوز ترامپ هم نیامده بود، تنها توانست ۴ میلیارد دلار ارز برای سرمایه‌گذاری وارد کشور کند اما به اعتقاد من می‌توانیم با تصمیم‌گیری درست ظرف کمتر از ۲۰ ماه و با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و بدون تکیه بر سرمایه‌گذاری‌های خارجی، بین ۵ تا ۷ میلیارد دلار، سرمایه در گام‌های بعدی این حوزه داشته باشیم. قالیباف تأکید کرد: از آنجایی که بین ۶۵ تا ۷۰ درصد تولید انرژی کشور در حوزه گاز است، روی آن باید متمرکز شد و روش‌ها را باید اصلاح کرد چرا که بعد از مدتی از این طریق می‌توانیم سالانه ۷ تا ۸ میلیارد دلار سرمایه‌به‌مجموعه‌های گازآزمی و بسیاری از مسائل را برطرف کنیم. او با بیان اینکه در جریان قانون برنامه هفتم دولت را از قیمت‌گذاری کالاها به جز چند قلم منع کرده‌ایم، گفت: ۵۵ سال است که دوگانه‌های سیب‌زمینی و گوجه‌فرنگی وجود دارد به این معنا که روزی اجازه صادرات به این محصولات داده می‌شود و روزی اجازه صادرات آن وجود ندارد. نمی‌توان به کشاورز گفت یک روز اجازه کشت محصولی را داری و روز دیگر اجازه آن را نداری و باید اجازه داد ثابت در کشاورزی ایجاد شود.

گروه خبر: محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس در دیدار اعضای اتاق بازرگانی ایران و اعضای اتاق تهران با بیان اینکه گاهی صرفاً به‌دنبال یافتن مشکل هستیم تا حل کردن آن، تأکید کرد: ما باید مسئله‌ها را پیدا کنیم و بعد با کسب قدرت حل مسئله به‌دنبال حل مسئله باشیم اما متأسفانه نه صورت مسئله را می‌شناسیم و نه به‌دنبال حل آن می‌رویم، بلکه مشکلات را از نقطه‌ای به نقطه دیگر انتقال می‌دهیم که باعث پیچیدگی و سخت‌تر شدن آن می‌شود و نمونه آن نیز ناترازی در حوزه انرژی است. او افزود: ما می‌دانیم کاهش مصرف گاز به‌زای هر مترمکعب گاز، ۸۰ سنت تولید هر مترمکعب گاز به‌زای هر مترمربع ۸ دلار هزینه دارد؛ از سوی دیگر می‌دانیم امکان سرمایه‌گذاری ۸ دلاری مشکلات خودش را دارد اما با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی که این تمایل هم دارد، می‌توانیم ۸۰ سنت را پرداخته و صرفه‌جویی داشته باشیم تا مانع توقف تولید به دلیل قطع انرژی کارخانجات شویم اما عدم توجه به این امر می‌بینیم یک میلیارد مترمکعب تولید گاز داریم اما ۷۰ درصد آن را به بدترین شکل ممکن مصرف می‌کنیم. روزانه ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه نفت بدون هیچ مصرفی در حال هدررفت است که خسارتی از جمله آلودگی هوا، ایجاد بیماری و سایر مسائل دیگر را

دبیر شورای عالی امنیت ملی با مقامات عالی‌رتبه عراق دیدار کرد

ملاقات مهم در بغداد

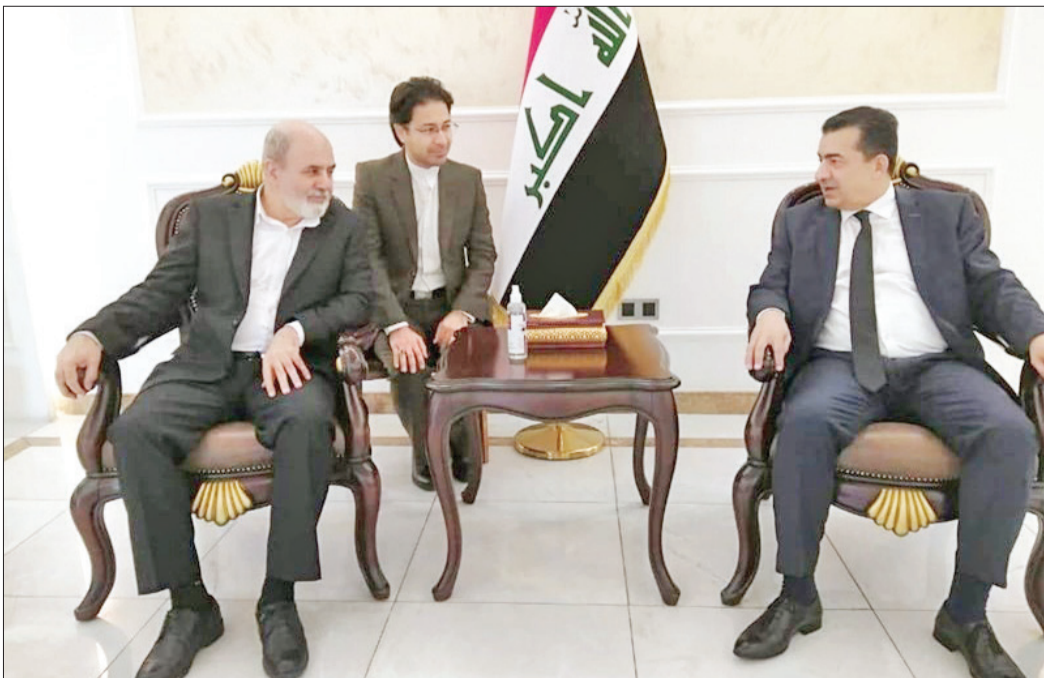
گروه خبر: در سفر روز گذشته دبیر شورای عالی امنیت ملی به عراق، علاوه بر تأکید مجدد بر اجرای توافق نامه امنیتی مشترک تهران -بغداد، بر بهبود برقراری روابط دو کشور تأکید شد. علی‌اکبر احمدیان در فرودگاه بغداد، توسط عصام‌السعدی، معاون مشاور امنیت ملی عراق مورد استقبال قرار گرفت. دبیر شورای عالی امنیت ملی در جریان این سفر با محمدشیاع‌السودانی، نخست‌وزیر و قاسم‌الاعرجی، مشاور امنیت ملی عراق دیدار و گفت‌وگو کرد. پیش از این، حسین امیرعبداللّه‌یان، وزیر امور خارجه در آستانه سفر اخیر خود به پاکستان، از سفر دبیر شورای عالی امنیت ملی به بغداد خبر داده بود. با توجه به تحولات اخیر منطقه، حمله موشکی ایران به اربیل و عملیات‌های اخیر آمریکا علیه گروه‌های مقاومت در عراق و سوریه، این ملاقات از اهمیت خاصی برخوردار است. پس از حمله موشکی ایران به یک ساختمان متعلق به یکی از عناصر مرتبط با سرویس اطلاعاتی اسرائیل در اربیل، دولت عراق ضمن اعلام اعتراض رسمی خود نسبت به اقدام ایران، از تهران به شورای امنیت سازمان ملل متحد شکایت کرد.

ملاقات با همتای عراقی

اولین دیدار، ملاقات دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان با همتای عراقی بود. این دیدار در دفتر مشاور امنیت ملی عراق برگزار شد و محمدکاظم آل‌صادق، سفیر ایران در بغداد نیز در آن حضور داشت. قاسم‌الاعرجی در این دیدار گفت:

دیدار با نخست‌وزیر عراق

دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان در ادامه سفر خود به بغداد، با شیاع‌السودانی، نخست‌وزیر عراق نیز دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش خبرگزاری رسمی عراق (واع) السودانی در این دیدار گفت: «عراق با هر اقدام یکجانبه‌ای از سوی هر کشوری که با قوانین بین‌المللی مبتنی بر احترام متقابل به حاکمیت در تعارض باشد، مخالف است.» نخست‌وزیر عراق تأکید کرد: «دولت عراق بر پایبندی به اصل حسن همجواری و برقراری بهترین روابط با کشورهای منطقه و کشورهای جهان تأکید کرده و در عین حال در خصوص حاکمیت و امنیت خود تعارف ندارد.» دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان نیز در این دیدار، بر پایبندی

فراخوان مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی ساده یک مرحله‌ای

نوبت دوم

موضوع مناقصه: خرید لوله فولادی درزدار ۱۲ و ۱۶ اینچ جهت غلافی تقاضای شماره ۳۱۳۱۸۰۲۸۷

شرکت گاز استان البرز در نظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی ساده مناقصه به شماره نیاز (۲۰۰۲۰۰۱۴۰۲۰۰۰۰۷۵)

در سامانه تدارکات الکترونیکی (دولت) برگزار نماید.

مبلغ برآورد اولیه: ۱۹۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال

مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۹۷۰۰۰۰۰۰ ریال

آخرین زمان مهلت دریافت اسناد توسط مناقصه‌گر: ساعت ۱۶:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۲/۱۱/۲۱

آخرین زمان بازگذاری اسناد توسط مناقصه‌گر: ساعت ۱۶:۰۰ روز یکشنبه ۱۴۰۲/۱۲/۰۵

زمان بازگشایی پاکت «الف، ب، ج»: ساعت ۱۰:۰۰ روز سه‌شنبه تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۳

شرایط مناقصه‌گر:

۱. ارائه تاییدیه وزارت نفت

۲. تأیید به سامانه توانیران در خصوص اقلام موضوع مناقصه توسط تولیدکنندگان الزامی بوده و تأمین‌کنندگان از تولیدکنندگانی که در سامانه توانیران ثبت نام نکرده‌اند می‌توانند نسبت به تأمین کالا اقدام نمایند و تأیید به سامانه توانیران مربوط به تولیدکننده مزبور را ارائه نمایند.

آدرس: استان البرز، کرچ، میدان طالقانی، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، رویه‌رو تربیت ۶، شرکت گاز استان البرز، امورمیامنا

گزارش یک

گزارش دو